

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.015.04.2017
P/17/015

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/015 - Gospodarka złożami strategicznych surowców kopalnych ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Zbigniew Truszkowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/128/2017 z dnia 8 sierpnia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-3)

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Obornikach, ul. marsz. Józefa Piłsudskiego 76; 64-600 Oborniki (dalej: Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Szrama, Burmistrz Obornik ² (dalej: Burmistrz) (dowód: akta kontroli str. 4-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności³

Ocena ogólna

Gmina Oborniki (dalej: Gmina) uwzględniła w obowiązującym Studium⁴ uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (dalej: Studium) 17 z 28 złóż kopalin występujących na jej terenie⁵. Treść obowiązującego, jak i nowoprojektowanego Studium została zaopiniowana i uzgodniona zgodnie z procedurą planistyczną określoną w przepisach ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁶.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na niewprowadzeniu do Studium, w terminach określonych w art. 208 ust. 1 oraz art. 95 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze⁷ obszarów złoża węgla brunatnego „Szamotuły”, oraz złoża kruszywa naturalnego „Gołębowo AD”. W części tekstowej Studium nie uwzględniono też czterech z 17 złóż kopalin, które ujawniono w jego części graficznej. Nieujęcie złóż „Szamotuły” i „Gołębowo AD” w Studium nie sprzyjało prawidłowemu określeniu polityki przestrzennej gminy w zakresie

¹ Od 1 stycznia 2015 r. do 30 czerwca 2017 r. oraz działania wykraczające poza ten okres, mające wpływ na kontrolowany obszar.

² Od 6 grudnia 2010 r.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

⁴ Przyjęte uchwałą nr XIV/141/11 Rady Miejskiej w Obornikach z dnia 24 października 2011 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Oborniki. Uchwała znosiła moc Uchwały nr VI/30/03 Rady Miejskiej w Obornikach z dnia 5 lutego 2003 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Oborniki

⁵ W trakcie prac planistycznych pominięto osiem złóż skreślonych z bilansu zasobów; por. III, 1.1. str. 4 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, dalej: ustawa o planowaniu przestrzennym.

⁷ Dz.U. z 2016 r. poz. 1131, ze zm., dalej: Prawo geologiczne.

zagospodarowania tych złóż i ochrony ich powierzchni przed niepożądaną zabudową oraz przed planowaniem inwestycji i obiektów, które potencjalnie mogłyby ograniczyć lub uniemożliwić ich eksploatację.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania związane z uwzględnieniem w planowaniu przestrzennym występujących na terenie gminy złóż kopalin i racjonalnego gospodarowania nimi.

Opis stanu
faktycznego

1.1. Na terenie Gminy, według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r., w bazie MIDAS⁸ wykazane było 28 złóż kopalin.

Cztery złoża rozpoznano szczegółowo⁹:

- Gołębowo AD (kruszywa naturalne) o zasobach bilansowych 899.90 tys. ton; oznaczone kategorią rozpoznania¹⁰ C1;¹¹
- Oborniki MD (kruszywa naturalne) o zasobach bilansowych 542.54 tys. ton; oznaczone kategorią rozpoznania C1¹²;
- Uścikowo BW (kruszywa naturalne) o zasobach bilansowych 95.65 tys. ton; oznaczone kategorią rozpoznania C1;
- Uścikowo BW-2 (kruszywa naturalne) o zasobach bilansowych 49.85 tys. ton; oznaczone kategorią rozpoznania C1.

Ekspluatowano cztery złoża:

- Gołębowo MD (kruszywa naturalne) o zasobach bilansowych 10 647.31 tys. ton oraz zasobach przemysłowych 9 886.51 tys. ton i nieprzemysłowych 556.25 tys. ton; oznaczone kategorią rozpoznania C1,
- Niemieczkowo RG (kruszywa naturalne) o zasobach bilansowych 4.24 tys. ton; oznaczone kategorią rozpoznania C1,
- Oborniki TK (kruszywa naturalne) o zasobach bilansowych 118.61 tys. ton; oznaczone kategorią rozpoznania C1,
- Uścikowo MŁ (kruszywa naturalne) o zasobach bilansowych 290.37 tys. ton oraz zasobach przemysłowych 131.46 tys. ton i nieprzemysłowych 67.84 tys. ton; oznaczone kategorią rozpoznania C1.

Dwa złoża zagospodarowane, eksploatowano okresowo:

- Sławienko PS II (kruszywa naturalne) o zasobach bilansowych 94.23 tys. ton; oznaczone kategorią rozpoznania C1,

⁸ System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych „MIDAS”. Serwis prowadzony przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie: geoportal.pgi.gov.pl/midas-web. W okresie po sporządzeniu Studium w październiku 2011 r., do dnia zakończenia kontroli w jednostce tj. do dnia 20 września 2017 r. ujawniono dwa nowe złoża: Oborniki MD i Gołębowo AD.

⁹ Stan zagospodarowania złoża R (punkt 16 karty informacyjnej złoża kopaliny stałej w systemie MIDAS).

¹⁰ Według kategorii rozpoznania złoża kopaliny albo jego części, o których mowa w § 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2015 r. w sprawie dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, z wyłączeniem złoża węglowodorów (Dz. U. poz. 987). Przed 25 lipca 2015 r. kwestię tę regulował ten sam paragraf rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie dokumentacji geologicznej złoża kopaliny (Dz. U. Nr 291, poz. 1712.).

¹¹ Decyzja DSR-I.7427.66.2014 Marszałka Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 października 2014 r. zatwierdzająca Dokumentację geologiczną złoża kruszywa naturalnego „Gołębowo AD” w kat. C1 w miejscowości Gołębowo, gmina Oborniki, powiat obornicki, województwo wielkopolskie”.

¹² Decyzja DSR-I.7427.75.2016 Marszałka Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 stycznia 2017 r. zatwierdzająca Dokumentację geologiczną złoża kruszywa naturalnego „Oborniki MD” w kat. C1, w miejscowości Oborniki, gmina Oborniki, powiat obornicki, województwo wielkopolskie.

- Uścikówiec KR (kruszywa naturalne) o zasobach bilansowych 487.26 tys. ton oraz zasobach przemysłowych 99.44 tys. ton i nieprzemysłowych 31.50 tys. ton; oznaczone kategorią rozpoznania C1.

W dziewięciu złożach zaniechano eksploatacji:

- Dąbrówka Leśna (kruszywa naturalne) o zasobach bilansowych 1024.98 tys. ton; oznaczone kategorią rozpoznania C1,
- Kowanówko KN 1581 (kruszywa naturalne) o zasobach bilansowych: 2472,20 tys. ton oznaczone skalą rozpoznania A+B, 9339,66 tys. ton oznaczone kategorią rozpoznania C1, 11910,30 tys. ton oznaczone skalą rozpoznania C2,
- Objezierze (kredy) o zasobach bilansowych 1328,69 tys. ton; oznaczone kategorią rozpoznania C1 oraz zasobach przemysłowych 351,01 tys. ton oznaczonych skalą kategorią rozpoznania C1,
- Oborniki IB 3165 (surowce ilaste ceramiki budowlanej) o zasobach bilansowych 262,00, oznaczone kategorią rozpoznania C1 i pozabilansowych, oznaczonych kategorią rozpoznania C1,
- Oborniki KN 3747 (kruszywa naturalne) o zasobach bilansowych 194,90 tys. ton; oznaczone kategorią rozpoznania C1,¹³
- Oborniki WLKP II (kruszywa naturalne) o zasobach bilansowych 522.25 tys. ton; oznaczone kategorią rozpoznania C1,
- Sławienko (kruszywa naturalne) o zasobach bilansowych 302.47 tys. ton; oznaczone kategorią rozpoznania C1,
- Uścikówiec (kruszywa naturalne) o zasobach bilansowych 661,51 tys. ton; oznaczone kategorią rozpoznania C1,
- Uścikówiec II (kruszywa naturalne) o zasobach bilansowych 17,00 0 tys. ton; oznaczone kategorią rozpoznania C1.

Osiem złóż: Gołaszyn, Kowanówko KN 3720, Marszewiec, Oborniki III, Słonawy, Słonawy I, Uścikowo, Uścikowo II, skreślono z bilansu zasobów.

Na terenie Gminy występowało również, wstępnie rozpoznane¹⁴, złożo węgla brunatnego „Szamotuły”, o zasobach bilansowych 746.326,00 tys. ton; oznaczone kategorią rozpoznania D.

(dowód: akta kontroli str. 7-107)

1.2. Według wyjaśnień Burmistrza, w latach 2012-2017 nie obowiązywały koncesje na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin na terenie Gminy, dla których nie były dotychczas wydane decyzje dotyczące dokumentacji geologicznej.

(dowód: akta kontroli str. 180)

1.3. Spośród rozpoznanych złóż kopalin występujących na terenie Gminy dla jednego z nich - złoża węgla brunatnego „Szamotuły” - organem wydającym koncesję był Minister Środowiska. Złożo „Szamotuły” występowało na terenie gmin

¹³ Pomiedzy 23 sierpnia a 20 wrześniem 2017 r. w związku z decyzją nr DSR.I.7427.2.2017 Marszałka Województwa Wielkopolskiego z dnia 1 marca 2017 r. w bazie MIDAS w złożu Oborniki KN 3747 dokonano zmiany kategorii złoża z Z-zaniechane na M-skreślone z bilansów zasobów.

¹⁴ Stan zagospodarowania złoża P (punkt 16 karty informacyjnej złoża kopaliny stałej w systemie MIDAS).

Oborniki, Szamotuły, Suchy Las i Rokietnica. Obszar tego złoża zlokalizowany był w na terenie objętym nadzorem Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu. Powierzchnia udokumentowanego złoża wynosiła 342.835 ha; podtypy kopaliny węgle brunatne, węgiel energetyczny. W obszarze złoża „Szamotuły” występowały dwa złoża eksploatacyjne: „Sławienko” udokumentowane w kat. C1, w których przedmiotem eksploatacji były piaski czwartorzędowe oraz złożo „Objezierze” udokumentowane w kat. C1, w którym eksploatowana była kreda jeziorna. W bliskim sąsiedztwie złoża „Szamotuły”, w odległości około 1 km. na północny-wschód udokumentowano złoża piasków, piasków i żwirów „Uścikowo II”, „Uścikowiec” i „Uścikowiec II”. Forma złoża „Szamotuły” jest pokładowa (jeden pokład), zaliczona do II grupy zmienności. Średnia głębokość spągu złoża wynosiła 179,6 m. Grubość nadkładu określono od 127 m do 180 m; średnia grubość 156,5 m. Zastosowanie kopaliny: energetyka. Średnią wartość opałową w pokładzie ustalono na 2.340 kcal/kg. Dla złoża „Szamotuły” przewidziano eksploatację systemem odkrywkowym. Nie wydano koncesji na rozpoznanie lub poszukiwanie jego zasobów. Wykonanie dokumentacji geologicznej dla złoża „Szamotuły” nie przewidywało jego eksploatacji, miało natomiast zapewnić jego ochronę i zagwarantować obowiązek uwzględnienia granic złoża już na tym etapie rozpoznania w projektach zagospodarowania przestrzennego lub studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Opracowanie dokumentacji geologicznej złoża „Szamotuły” w kat. D pozwoliło na wstępne zbadanie złoża w stopniu umożliwiającym przeprowadzenie prac studialnych nad sposobem jego zagospodarowania. Z dokumentacji geologicznej wynika, że w przyszłości złożo przed planowaniem eksploatacji powinno zostać bardziej szczegółowo rozpoznane.

(dowód: akta kontroli str. 110-165)

W granicach węgla brunatnego „Szamotuły” występowały dwa obszary Natura 2000. Obszar Doliny Samicy (PLB 300013)¹⁵, zajmujący centralną i południową część złoża o powierzchni 2 390,98 ha w tym w obszarze samego złoża, około 1 548 ha.¹⁶ W ostoi Dolina Samicy stwierdzono występowanie co najmniej 19 lęgowych gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej¹⁷. Ponadto pięć gatunków zostało wymienionych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt¹⁸. Obszar Biedrusko (PLH 300001), znajdował się w południowo-wschodniej części złoża. Całkowita powierzchnia wynosiła 9.938,1 ha, w tym w obszarze złoża - 292 ha. Charakterystyczną cechą obszaru była sieć licznych rowów z okresowo zanikającą wodą. W bliskim sąsiedztwie obszaru złoża „Szamotuły”, na północ od jego granic w odległości około 1,0 km zlokalizowany był Obszar Natura 2000 Puszcza Notecka (PLB 300015) oraz utworzony w jego granicach Obszar Bagno

¹⁵ Obszarom sieci Natura 2000 nadaje się nazwy własne, najczęściej korzystając z lokalnych nazw geograficznych, a czasem z nazw głównych przedmiotów ochrony. W Polsce przypisuje się im kody literowo-liczbowe, które wskazują: kraj (PL), rodzaj obszaru (obszary „ptasie” są oznaczone literą B, od ang. *bird* – ptak, a obszary „siedliskowe” literą H, od angielskiej nazwy siedliska – *habitat*; obszary - „ptasi” i „siedliskowy” całkowicie się pokrywające oznaczone są literą C, od ang. *common* - wspólne), region w obrębie kraju (dwie pierwsze cyfry oznaczające województwo) oraz kolejne miejsce na liście obszarów danego rodzaju w regionie (na ogół dwie lub trzy ostatnie cyfry). Przykłady oznaczeń: Beskid Niski PLB180002 (obszar „ptasi”), Beskid Sądecki PLH120019 (obszar „siedliskowy”). Obszary Natura 2000 (zarówno „ptasie”, jak i „siedliskowe”) wyznacza się nie tylko na lądzie, ale również na wodach morskich u wybrzeży Europy i wyspach do niej należących. Dzięki temu chronione są cenne gatunki i siedliska morskie. W Polsce obszary obejmujące wyłącznie wody morskie są oznaczone kodem, w którym zamiast cyfrowego oznaczenia województwa znajduje się liczba 99, a numeracja w obrębie kraju jest ciągła (np. Ławica Słupska PLC990001, Zatoka Pomorska PLB990003).

¹⁶ Informacje zawarte w podrozdziale 1.3. pochodzą z dokumentacji geologicznej złoża węgla brunatnego „Szamotuły” w kat. D, pozyskanej na potrzeby kontroli ze Starostwa Powiatowego w Obornikach.

¹⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. UE L 20 z 26.01.2010, str. 7 ze zm.).

¹⁸ Rejestr zagrożonych gatunków zwierząt na terenie Polski. Została stworzona na wzór międzynarodowej Czerwonej księgi gatunków zagrożonych. Zawiera listę ginących gatunków zwierząt z dokładnym ich opisem i mapami rozmieszczenia. Określa także stopień zagrożenia poszczególnych gatunków, rzadkość ich występowania oraz stosowane i proponowane sposoby ochrony.

Chlebowo (PLH 300016). Na północny-zachód w odległości około 5,5 km przebiegały granice Obszaru Natura 2000 Dąbrowy Obrzyckie (PLH 300003).

W południowo-wschodniej części złoża „Szamotuły” zlokalizowany był Obszar Chronionego Krajobrazu Biedrusko, zajmujący powierzchnię 7 554,8 ha. Razem z rozciągającym się na południe od omawianego terenu Obszarem Chronionego Krajobrazu Góry Moraskiej i Doliny Przełomu Warty tworzą rozwiniętą sieć ekologiczną.

W południowej części obszaru złoża znajdował się Obszar Chronionego Krajobrazu Pawłowicko-Soboński ustanowiony decyzją Rady Gminy Rokietnica w 2000 r. W odległości około 9,5 km na północny-wschód od granic złoża zlokalizowany był Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wagrowiecka o powierzchni 22 640 ha.

Na zachód od ww. obszaru chronionego położony był Obszar Chronionego Krajobrazu - Puszcza Notecka. W południowo-wschodniej części złoża „Szamotuły” ustanowiono w 2001 r. rezerwat torfowiskowy „Gogulec” o powierzchni 5,29 ha.

W bliskim otoczeniu obszaru złoża, w odległości około 1,0 km na północny- wschód zlokalizowany jest Rezerwat Florystyczny „Dołęga” o powierzchni 3,47 ha utworzony w 1958 r.

Przyszły inwestor złoża będzie prowadził eksploatację systemem odkrywkowym, dlatego oddziaływanie na środowisko będzie miało charakter bezpośredni i pośredni. Oddziaływanie bezpośrednie związane będzie z przekształceniem powierzchni. Nastąpi długotrwała zmiana sposobu użytkowania terenu zajętego przez wyrobisko oraz urządzenia kopalni. W jej wyniku będzie następować całkowita degradacja środowiska obejmująca wszystkie jego elementy, które częściowo będą przywracane do stanu pierwotnego w wyniku prac rekultywacyjnych. Eksploatacja system odkrywkowym pośrednio doprowadzi do: przekształceń hydrogeologicznych (wskutek rozwoju leja depresji nastąpi obniżanie poziomu wód gruntowych, powodujące okresowy lub stały zanik wód w studniach gospodarskich i ujęciowych, zubożenie, a nawet zanik wód powierzchniowych), wtórnych deformacji geomechanicznych (deformacje w strefie skarp odkrywki i zwałowisk - osuwiska, odkłucia), zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego i wód powierzchniowych, emisji hałasu, ok. 40 - 60 dB, w otoczeniu 1-2 km od wyrobiska¹⁹.

(dowód: akta kontroli str. 120-129)

1.4. Na dzień 31 czerwca 2017 r. na terenie Gminy aktualnych było 81 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (dalej: Planów Miejscowych). W pięciu Planach Miejscowych²⁰ uwzględniono złoża. Złoże „Szamotuły” nie zostało uwzględnione w żadnym z nich.

W Studium²¹ ujawniono 17 udokumentowanych złóż kopalni. Nie ujawniono złóż „Szamotuły”, „Gołębów AD” i „Oborniki MD”²² oraz ośmiu złóż skreślonych z bilansu zasobów. Wyjaśniając przyczyny nieuwzględnienia w obowiązującym

¹⁹ Informacje pochodzą z dokumentacji geologicznej złoża węgla brunatnego „Szamotuły” w kat. D, pozyskanej na potrzeby kontroli ze Starostwa Powiatowego w Obornikach.

²⁰ Uchwała Rady Miejskiej w Obornikach nr XLV/576/14 z dnia 28.02. 2014 r.; Dz. U. Woj. Wlkp. poz. 2611 z dnia 22.04.2014 r. (Gołębów MD), Uchwała Rady Miejskiej w Obornikach nr III/24/2002 z dnia 18.12.2002 r.; Dz. U. Woj. Wlkp nr 15 poz.268 z dnia 7.02.2003 R. (Marszewiec), Uchwała Rady Miejskiej w Obornikach nr VIII/89/15 z dnia 29.04.2015 r.; Dz. Urz. Woj. Wlkp z 2015 r. poz. 3347 z dnia 15.05.2015 r. (Sławienko), Uchwała Rady Miejskiej w Obornikach nr XLI/434/01 z dnia 16.10.2001 r.; Dz. Urz. Woj. Wlkp nr 139 poz. 2786 z dnia 15.11.2001 r. (Uścikowo), Uchwała Rady Miejskiej w Obornikach nr XXXI/391/98 z dnia 5.03.1998 r.; Dz. Urz. Woj. Poznańskiego nr 6 poz.64 z dnia 20.04.1998 r. (Uścikowiec)

²¹ W jego części graficznej.

²² Por. przypis 12.

i projektowanym Studium, złoż, skreślonych z bilansu zasobów, Burmistrz podkreślił, że Urząd na potrzeby planowania przestrzennego korzysta z oficjalnego systemu „Midas” i zawarte w nim dane informacyjne traktuje, jako obowiązujące. Zaznaczył przy tym, że nadanie złożom w systemie Midas kategorii M, złoża skreślonego z bilansu zasobów, wywoływało określone skutki i determinowało działania planistyczne, których efektem było nieuwzględnianie w obowiązującym i projektowanym Studium złoż, skreślonych z bilansu zasobów.

(dowód: akta kontroli str. 166-181)

1.5. W 2013 r. na podstawie uchwały Rady Miejskiej²³, przystąpiono do sporządzania zmiany Studium.

Zgodnie z przepisami art. 11 pkt 6 ustawy o planowaniu przestrzennym, Burmistrz występował o uzgodnienie obowiązującego i projektowanego Studium (z ujawnionym złożem „Szamotuły”) do Zarządu Województwa Wielkopolskiego w zakresie jego zgodności z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i do Wojewody Wielkopolskiego w zakresie jego zgodności z ustaleniami zadań rządowych, służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym. Ponadto Burmistrz występował o opinie dotyczące rozwiązań przyjętych w obowiązującym i projektowanym Studium m.in. do²⁴:

- Starosty Obornickiego,
- burmistrzów i wójtów sąsiednich gmin: Murowanej Gośliny, Obrzycka, Połajewa, Rogoźna, Rokietnicy, Ryczywołu, Suchego Lasu i Szamotuł,
- Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Poznaniu, Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w Poznaniu, Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu, ABW Delegatura w Poznaniu, Agencji Wywiadu,
- Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu,
- Geologa w Starostwie Powiatowym w Obornikach,
- Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu,
- Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska,
- Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu.

(dowód: akta kontroli str. 182, 186, 190,191-338)

Procedurę pierwszego uzgadniania i opiniowania projektu Studium zakończono w grudniu 2014 r. Żaden z podmiotów opiniujących nie zgłosił zastrzeżeń do uwzględnionego w projekcie Studium złoża „Szamotuły”. Burmistrz wyjaśnił²⁵, że trwająca od 2013 r. procedura planistyczna projektowanego Studium była związana m.in.: z koniecznością jej powtórzenia, tj. uzgodnienia i opiniowania projektu zmiany Studium z właściwymi instytucjami i organami, następnie wprowadzenia zmian wynikających z uzyskanych opinii i uzgodnień, wyłożenia projektu dokumentu do publicznego wglądu, zbierania uwag do projektu zmiany Studium oraz przedstawienia Radzie Miejskiej do uchwalenia projektu zmiany Studium wraz z listą nieuwzględnionych uwag. Według Burmistrza wydłużenie prac planistycznych spowodował też wniosek o ujęcie projektowanego przebiegu linii

²³ Nr XXXIV/403/13 z dnia 27 maja 2013 r. w sprawie: przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Oborniki.

²⁴ Łącznie wystąpiono o opinie do 37 podmiotów.

²⁵ Pismo Burmistrza Obornik z dnia 15 września 2017 r.; znak OA.1710.6.2017.

elektroenergetycznej 2x 400 kV relacji Piła Krzewina – Plewiska, której przebieg, ze względu na konsultacje społeczne, był w trakcie ustalania.

Przedstawionej przez Burmistrza przyczyny opóźnienia skierowania do Rady Miejskiej projektu Studium w grudniu 2015 r., w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji²⁶, nie można podzielić, ponieważ Gmina podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji dopiero 29 marca 2017 r.²⁷, a więc po terminie wypełnienia obowiązku ustawowego w zakresie wprowadzenia złoża do Studium, którego bieg rozpoczął się w dniu wejścia w życie Prawa geologicznego z 2011 r., tj. od 1 stycznia 2012 r. i który kończył się 1 stycznia 2014 r. Należy także zauważyć, że ustawa o rewitalizacji weszła w życie później niż 1 stycznia 2014 r.

Burmistrz zaznaczył, że projekt zmiany Studium, uwzględniający wszystkie granice złóż wykazanych w systemie „MIDAS”, w tym granice złoża „Szamotuły”, będzie skierowany do opiniowania i uzgadniania na początku października 2017 r. a planowany termin zakończenia procedury planistycznej i przedłożenie projektu zmiany Studium, uwzględniającego m.in. złoża „Szamotuły” wyznaczono na koniec kwietnia 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 180-183, 339)

1.6. Zgodnie z przepisami art. 32 ust. 1 ustawy o planowaniu przestrzennym, w listopadzie 2012 r. Burmistrz przeprowadził analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy w celu oceny aktualności Studium i Planów Miejsowych, a także ocenił postępy w opracowywaniu Planów Miejsowych i opracowywaniu wieloletniego programu ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń Studium, z uwzględnieniem decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego. Wyniki ww. analiz Burmistrz przekazał Radzie Miejskiej, która przyjęła je, stwierdzając w uchwale²⁸ konieczność: aktualizacji i dostosowania struktury Studium do obowiązujących przepisów prawa i potrzeb bieżących, wynikających z wykonanej przez Burmistrza oceny oraz kontynuowania prac nad aktualizacją Miejsowych Planów.

(dowód: akta kontroli str. 522-543)

1.7. W treści projektowanego Studium, złoża „Szamotuły” ujawniono poprzez zapis w pkt. 4.4. Złóża surowców, w tabeli 4 w wierszu drugim: nr Midas 767, węgle brunatne, złoża rozpoznane wstępnie, zasoby geologiczne bilansowe: 746 326 tys. ton, powierzchnia w ha: 2.360.61 i naniesienie złoża do załącznika graficznego w obrębie miejscowości: Kiszewo, Chrustowo, Nieczajna.

(dowód: akta kontroli str. 580, 609)

1.8. W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego z 2010 r.²⁹ nie wykazano obszaru występowania złoża Szamotuły. W związku z nieopracowaniem audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego nie wskazano wniosków i rekomendacji zawartych w tym audycie, odnoszących się do obszaru złoża „Szamotuły”. W 2016 r. Zarząd Województwa Wielkopolskiego

²⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 1023 ze zm., weszła w życie z dniem 18 listopada 2015 r.

²⁷ Wg informacji ze strony BIP Urzędu.

²⁸ Uchwała nr XXX/370/13 Rady Miejskiej w Obornikach z dnia 25 lutego 2013 r. w sprawie aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Oborniki i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

²⁹ Przyjęty uchwałą nr XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 155 poz. 2953)

zawiadomił Gminę o przystąpieniu do sporządzenia audytu krajobrazowego dla województwa wielkopolskiego³⁰.

(dowód: akta kontroli str. 592-607, 608)

Do załącznika graficznego w projektowanym Studium naniesiono występujące na obszarze Gminy tereny górnicze: Sławienko 6517, Sławienko PS II 11020, Gołębowo MD 12054, Niemieczkowo RG 13447, Uścikowo MŁ 13914 i Oborniki TK 14058; żaden z terenów górniczych nie obejmował złoża „Szamotuły”.

(dowód: akta kontroli str. 609)

W Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Oborniki na lata 2015-2020³¹ (dalej: Strategia) nie uwzględniono złoża „Szamotuły”. Burmistrz wyjaśnił³², że trudno jednoznacznie wskazać przyczynę nieuwzględnienia rozpoznanego złoża „Szamotuły” w Analizie SWOT³³ i nieuwzględnienia tego złoża w Strategii.

(dowód: akta kontroli str. 183, 610-621)

Urząd był w posiadaniu dokumentacji geologicznej 10 złóż: Gołębowo AD, Oborniki MD, Uścikowo BW, Uścikowo BW-II, Gołębowo MD, Niemieczkowo RG, Oborniki TK, Uścikowo MŁ, Sławienko PSII, Uścikowiec KR. Burmistrz wyjaśnił, że nie posiada dokumentacji geologicznej dla złóż, z których wydobywanie zostało zaniechane. Eksploatacja tych złóż odbywała się w latach 80 ubiegłego wieku. Podkreślił, że Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu nie posiada wiedzy na temat czy dokumentacja dla tych złóż została złożona do Urzędu i gdzie się aktualnie znajduje. Z informacji uzyskanej przez Urząd od pracownika Starostwa Powiatowego w Obornikach, wynika, że dokumentacja dot. złóż, z których wydobywanie zostało zaniechane nie znajduje się również w zasobach archiwum geologicznego prowadzonego w Starostwie Powiatowym. Burmistrz wyjaśnił, że Urząd nie posiada także dokumentacji geologicznej złoża „Szamotuły”, ponieważ taka dokumentacja do Gminy nie wpłynęła. Urząd posiada zawiadomienie Ministra Środowiska o przyjęciu bez zastrzeżeń dokumentacji geologicznej tego złoża, dnia 31 marca 2011 r. W obowiązującym Studium dla 21 złóż kruszyw naturalnych określono kierunki ich zagospodarowania poprzez wskazanie: wyłącznie zabudowy związanej z funkcjonowaniem zakładu górniczego. W dokumencie podkreślono że: projektowana zabudowa winna mieć charakter tymczasowy, funkcjonujący tylko do czasu zakończenia eksploatacji i zrekultywowania terenu złoża. Wokół obszaru górniczego winny być wyznaczone pasy ochronne zapewniające ochronę interesów osób trzecich oraz obiektów podlegających ochronie (np. granice działek sąsiednich, drogi, liniowa infrastruktura techniczna. Dla pięciu pozostałych złóż³⁴ (trzech złóż surowców ilastych ceramiki budowlanej oraz złoża torfu i kredy) nie określono sposobów zagospodarowania. Trzy z nich (Gołaszyn, Marszewiec i Słonawy) były złożami skreślonymi z bilansu zasobów. W dwóch złożach (Objezierze, z zasobami bilansowymi kredy w ilości 1679,70 tys. ton i zasobami przemysłowymi w ilości 331,01 tys. ton oraz Oborniki IB 3165 z zasobami bilansowymi surowców ilastych ceramiki budowlanej w ilości 288 tys. ton i pozabilansowymi w ilości 394 tys. ton) zaniechano eksploatacji. Opracowanie ekofizjograficzne³⁵ terenu Gminy dla

³⁰ Uchwała Zarządu Województwa Wielkopolskiego Nr 1575/2016 z dnia 4 lutego 2016 r.

³¹ Załącznik do uchwały nr XXII/342/16 Rady Miejskiej w Obornikach z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Oborniki na lata 2015-2020

³² Pismo Burmistrza Obornik z dnia 15 września 2017 r.; znak OA.1710.6.2017.

³³ Popularna heurystyczna technika służąca do porządkowania i analizy informacji. Nazwa jest akronimem od angielskich słów określających cztery elementy składowe analizy (*Strengths, Weaknesses, Opportunities i Threats*).

³⁴ Złóża Szamotuły i Gołębowo AD nie zostały uwzględnione w Studium

³⁵ O którym mowa w art. 72 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519, ze zm.), dalej: Poś

obowiązującego Studium zostało sporządzone w styczniu 2008 r. W punkcie II 1.2.2.3 Złoża surowców mineralnych w zestawieniu tabelarycznym uwzględniono dziewięć złóż kopalin. Opracowanie ekofizjograficzne terenu Gminy Oborniki dla projektowanego Studium zostało sporządzone w kwietniu 2017 r. W pkt 2.2.1. tego opracowania wskazano, że na terenie Gminy występuje 20 udokumentowanych złóż kopalin, w tym wstępnie rozpoznane złoża węgla brunatnego „Szamotuły”

(dowód: akta kontroli str. 623, 624-627, 628, 684-686)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zgodnie z art. 208 ust. 1 Prawa geologicznego, obszary złóż kopalin, dla których właściwy organ administracji geologicznej przyjął dokumentację geologiczną bez zastrzeżeń przed dniem wejścia w życie tej ustawy (1 stycznia 2012 r.) wprowadza się do Studium, nie później niż do 1 stycznia 2014 r. Wbrew temu obowiązkowi, do Studium nie wprowadzono obszarów złóż węgla brunatnego „Szamotuły” dla którego dokumentacja geologiczna została przyjęta bez zastrzeżeń 31 marca 2011 r. Niewykonanie ww. obowiązku, pomimo upływu ponad trzech i pół roku, spowodowało nieobjęcie złoża ochroną prawną przed niepożądaną zabudową jego powierzchni oraz przed planowaniem inwestycji i obiektów, które potencjalnie mogą ograniczyć lub wręcz uniemożliwić eksploatację złoża.

Burmistrz przyznał, że Gmina nie spełniła wymogu określonego w art. 208 ust. 1 Prawa geologicznego wyjaśniając przy tym, że obecnie trudno wskazać jednoznaczne przyczyny tego stanu. Dodał, że zawiadomienie Ministra Środowiska o przyjęciu dokumentacji geologicznej złoża węgla brunatnego „Szamotuły”³⁶ wpłynęło do Urzędu w dniu 6 kwietnia 2011 r., w okresie, gdy uzyskano ostatnie uzgodnienie projektu zmiany Studium od Zarządu Województwa Wielkopolskiego i wyłożono projekt zmiany Studium do publicznego wglądu. Burmistrz podkreślił, że obowiązująca wówczas ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze³⁷, nie wskazywała terminu wprowadzenia udokumentowanego złoża kopalin do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dodał, że podejmując uchwałę nr XXXIV/403/13 Rady Miejskiej w Obornikach z dnia 27 maja 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium, podjął działania planistyczne zmierzające do wypełnienia obowiązku wprowadzenia granic złoża węgla brunatnego „Szamotuły” do projektowanej zmiany Studium. Burmistrz wyjaśnił, że ww. złożo zostało uzgodnione i zaopiniowane pozytywnie z właściwymi organami i instytucjami. Obecnie trwają prace zmierzające do zatwierdzenia przedmiotowego dokumentu. Planowany termin zakończenia procedury planistycznej i przedłożenie projektu zmiany Studium Radzie Miejskiej w Obornikach przewiduje się na koniec kwietnia 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 181)

NIK wskazuje, że Gmina nadal pozostaje w zwłoce w wykonaniu ww. obowiązku.

Wojewoda Wielkopolski po zapoznaniu się z informacją Burmistrza nt. wprowadzenia do Studium granic złoża węgla brunatnego „Szamotuły”, poinformował, że wobec zawansowania prac nad wymaganymi zmianami w Studium, nie wydano zarządzenia zastępczego. Podkreślił przy tym, że w przypadku stwierdzenia niedopełnienia obowiązku wprowadzenia

³⁶ Pismo Ministra Środowiska z dnia 31 marca 2011 r. znak: DGiKGkzk-4741-23/7961/14687/10/AW

³⁷ Dz. U. z 2005 r. nr 228 poz. 1947, ze zm.

udokumentowanych złóż kopalin do aktualnie sporządzanego Studium, niezwłocznie przystąpi do czynności zmierzających do wydania zarządzenia zastępczego w przedmiotowej sprawie.

(dowód: akta kontroli str. (dowód: akta kontroli str. 628-629)

2. Zgodnie z art. 95 ust. 2 Prawa geologicznego w terminie do dwóch lat od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologicznej przez właściwy organ administracji geologicznej obszar udokumentowanego złoża kopaliny obowiązkowo wprowadza się do studium. Wbrew temu obowiązkowi, do Studium nie wprowadzono obszarów złoża kruszywa naturalnego Gołębowo AD, dla którego Marszałek Województwa Wielkopolskiego wydał w dniu 13 października 2014 r. decyzję zatwierdzającą dokumentację geologiczną kruszywa naturalnego „Gołębowo AD” w kat. C1. Burmistrz przyznał, że do dnia 29 września 2017 r. ww. złożo nie zostało uwzględnione w Studium. Podkreślił, że złożo Gołębowo AD zostało uwzględnione w projektowanej zmianie Studium, dodając, iż w celu ujawnienia tego złoża, Rada Miejska w Obornikach podjęła w dniu 24 lutego 2016 r. Uchwałę Nr XX/315/16 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu działki oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków nr 51/2 położonej w miejscowości Gołębowo. Projekt miejscowego planu jest na etapie wyłożenia i Burmistrz zamierza przedłożyć go Radzie Miejskiej na sesji w październiku br.

(dowód: akta kontroli str. 683)

3. W części tekstowej Studium nie uwzględniono czterech³⁸ z 17 złóż kopalin, które ujawniono w jego części graficznej. Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy³⁹, także w części tekstowej Studium powinny być zawarte uwarunkowania, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 11 ustawy o planowaniu przestrzennym, tj. wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin.

Burmistrz potwierdził, że w części tekstowej wykazano tylko 13 złóż, jednak na załączniku graficznym wiernie odzwierciedlono istniejące złoża bilansowe i jego zdaniem należy uznać, że wszystkie złoża zostały uwzględnione.

(dowód: akta kontroli str. 665-667)

Ocena częściowa

Gmina ujawniła w Studium 17 z 28 złóż kopalin znajdujących się na obszarze Gminy (w tym ośmiu skreślonych z bilansu zasobów). Nie wprowadziła do Studium obszaru złoża węgla brunatnego Szamotuły oraz złoża kruszywa naturalnego Gołębowo AD, pomimo takiego obowiązku wynikającego z art. 208 ust. 1 i art. 95 ust. 2 Prawa geologicznego. W części tekstowej Studium nie uwzględniono czterech z 17 złóż kopalin, które ujawniono w jego części graficznej.

2. Działania związane z zagospodarowaniem obszarów występowania zasobów złóż kopalin

Opis stanu
faktycznego

2.1. Na terenie Gminy, w granicach złoża „Szamotuły” znajdowały się miejscowości: Kiszewo, Sycyn, Dołęga, Ruks Młyn, Przeciwnica, Sławienko, Niemieczkowo,

³⁸ Złoża: Uścikowo MŁ 13914, Uścikowiec KR 15393, Oborniki TK 14058, Uścikowo BW-2 14585

³⁹ . (Dz.U. Nr 118, poz. 1233)

Chrustowo, Uścikowo, Urbanie, Wymysłowo, Objezierze, Kowalewko, Nieczajna, Ślepuchowo, Wargowo. Dominowała w nich zabudowa zagrodowa w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych. W miejscowości Objezierze występował zróżnicowany typ zabudowy, w tym: tereny sportu i rekreacji, tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich a także tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Nad złożem występowały nieruchomości gruntowe z przewagą obszarów gospodarki rolnej: kl. I - IV 3 237,200 ha gruntów rolnych i kl. V-VI 363,120 ha gruntów rolnych, obszar gospodarki leśnej - 1 523,610 ha, obszar gospodarki komunalnej 442,453 ha oraz inne grunty o powierzchni 1 984,587 ha.

Na obszarze złoża „Szamotuły” w pobliżu miejscowości Nieczajna z południa na północ przebiegała linia wysokiego napięcia 220 kV. Nowoprojektowana linia elektroenergetyczna, dwutorowa 2x 400 kV wyznaczona została w ten sposób, że przecinać będzie złożo „Szamotuły” w północnozachodniej części. Przez południową część złoża w okolicach miejscowości Nieczajna i Kowalewko przebiegł rurociąg gazowy. Przez obszar złoża oraz w jego granicach przebiegały drogi: krajowa (nr 11); wojewódzka (187), pięć dróg powiatowych oraz 16 lokalnych dróg gminnych nieutwardzonych o łącznej długości 25 km. Ww. inwestycje opiniowano z Polskimi Sieciami Elektroenergetycznymi S.A. oraz z EUROPOL GAZ S.A. Zgodnie z pismem Polskich Sieci Elektroenergetycznych przebieg linii elektroenergetycznej 220 kV został zaakceptowany. Jednocześnie PSE wskazało na zamiar przebudowy tej linii na linię 2X400 kV z dopuszczeniem możliwości wyznaczenia nowej trasy.

(dowód: akta kontroli str. 635-639, 668)

2.2. Gmina, według wyjaśnień Burmistrza⁴⁰, nie współpracowała z gminami, na terenie których położone było złożo „Szamotuły”, w zakresie określenia sposobu wykorzystania tego złoża. Z informacji uzyskanych z tych gmin, wynikało, że tylko jedna z nich, Gmina Rokietnica, uchwałą Rady Gminy wprowadziła złożo „Szamotuły” do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, wraz z jego lokalizacją na rysunku Studium⁴¹, a Wojewoda Wielkopolski rozstrzygnięciem nadzorczym⁴² orzekł nieważność tej uchwały. Gmina Rokietnica podjęła ponownie procedurę planistyczną, która trwa nadal. W północnej części Gminy Szamotuły fragment złoża „Szamotuły” objęty był Miejscowym Planem⁴³. Gmina Suchy Las ujawniła Złożo w czterech Planach Miejscowych⁴⁴ oraz przystąpiła do prac nad nowym projektem Studium. Gmina Szamotuły nie uwzględniała w swoich dokumentach planistycznych Złoża. Do Gmin nie wpływały wnioski o wydanie koncesji na wydobywanie węgla brunatnego ze złoża „Szamotuły”. Gminy, na obszarze, których zalega złożo „Szamotuły” nie podejmowały współpracy w zakresie określenia jego dalszego wykorzystania.

(dowód: akta kontroli str. 178-183, 640-647)

⁴⁰ Pismo z dnia 15 września 2017 r.; znak OA.1710.6.2017.

⁴¹ Przyjęty uchwałą nr XVIII/181/2016 Rady Gminy z dnia 26 maja 2016 r.

⁴² Nr KN-I.4131.1.91.2016 z dnia 5 kwietnia 2016 r.

⁴³ Uchwała Rady Gminy Szamotuły nr XLII/357/2013 z dnia 25 listopada 2013 r.

⁴⁴ 1) w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w Gołęczewie na terenie działek o numerach ewidencyjnych: 278/1 i 278/3 (uchwalonym uchwałą nr XVIII/190/16 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 kwietnia 2016 r., ogł. w Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 12 maja 2016 r. poz. 3344); 2) -w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Gołęczewo- Wschód I (uchwalonym uchwałą nr XXII/242/16 Rady Gminy Suchy Las z dnia 5 października 2016 r. ogł. w Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 16 listopada 2016 r. poz. 6982); 3) -w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Gołęczewo - węzeł przesiadkowy (uchwalonym uchwałą nr XXVI/298/16 Rady Gminy Suchy Las z dnia 19 grudnia 2016 r. ogł. w Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 5 stycznia 2017 r. poz. 269); 4) w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Gołęczewo - Wschód II (uchwalonym uchwałą nr XXXI/340/17 Rady Gminy Suchy Las z dnia 25 maja 2017 r. ogł. w Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 5 czerwca 2017 r. poz. 4216).

2.3. Do Urzędu nie wpływały wnioski o opinię na wydanie koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin występujących na terenie Gminy, albo wnioski o uzgodnienie koncesji na wydobywanie tych złóż⁴⁵. Do Urzędu nie kierowano także korespondencji, z której wynikałoby zainteresowanie poszukiwaniem, rozpoznawaniem lub wydobywaniem złóż kopalin z terenu Gminy, w tym w szczególności złoża „Szamotuły”.

(dowód: akta kontroli str. 178-183)

2.4. W latach 2012 – 2017 (do 31 sierpnia), Gmina wydała 32 decyzje o ustaleniu warunków zabudowy (art. 59 ust. 1 ustawy o planowaniu przestrzennym) na obszarze wstępnie rozpoznanego złoża „Szamotuły”. Burmistrz wyjaśnił, że zgodnie z istniejącym stanem prawnym, Gmina nie miała podstaw wydania decyzji odmawiającej ustalenia warunków zabudowy na obszarze tego złoża. W ww. decyzjach ustalono warunki dla: budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych (16), budowy budynków gospodarczych (7), adaptacji i przebudowy istniejących budynków mieszkalnych i gospodarczych (9). Obecnie w Urzędzie na rozpoznanie oczekują trzy wnioski o wydanie decyzji o ustaleniu warunków zabudowy na obszarze danego złoża. W świetle obowiązujących przepisów, mając na uwadze m.in. wstępne rozpoznanie złoża „Szamotuły”, nie można jednoznacznie stwierdzić, że ww. decyzje w jakikolwiek sposób ograniczą możliwość przyszłej eksploatacji tego złoża.

(dowód: akta kontroli str. 178-183, 650-652)

2.5. Dla obszaru w granicach złoża „Szamotuły” w badanym okresie, zostały wydane dwie decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, o których mowa w art. 50 ust. 1 ustawy o planowaniu przestrzennym, dla budowy sieci oświetlenia drogowego w miejscowości Objezierze oraz dla przebudowy stacji uzdatniania wody w miejscowości Nieczajna. Burmistrz wyjaśnił, że w związku z faktem, nieuwjęcia w obowiązującym Studium granic złoża „Szamotuły” Gmina w wydawanych decyzjach nie mogła odnosić się do tego złoża.

(dowód: akta kontroli str. 630-634)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴⁶, wnosi o kontynuowanie działań mających na celu uwzględnienie w Studium, bez zbędnej zwłoki, obszaru złoża węgla brunatnego „Szamotuły” i złoża kruszywa naturalnego „Gołębowo AD” oraz czterech złóż nieuwjętych w części tekstowej Studium.

⁴⁵ Pismo Burmistrza Obornik z dnia 15 września 2017 r.; znak OA.1710.6.2017.

⁴⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 524

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 5 października 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Zbigniew Truszkowski
specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
z up. Grzegorz Malesiński
wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis